

Za napreddek našega sadjarstva

Kaj smo videli na razstavah sadja. Kamniška drevesnica bo vzgojila vsako leto nad 40.000 sadnih dreves in z njimi zalagala vse višinske predele Slovenije

Letos je bila okrajna razstava sadja v Kamniku, prav tako tudi v Litiji, v manjših krajih Gorenjske pa so bile lokalne razstave. Povsod smo videli isto: krasne primerke sadja, v glavnem jabolk in nekaj hrušk, v splošnem pa pravo poplavo raznih sadnih sort.

Take razstave so zelo počne in nam razdevojajo morsikaj. Okrajna razstava v Kamniku je bila komercialnega značaja: ljudje so naročali sadje in razstavljalci so jim skušali ustreči in jim dojaviti s posredovanjem zadruge zahtevano količino. Vse v okviru omenjenih možnosti. Zastonj pa bi, recimo, kupec iskal vagon kanadl za izvoz.

Da, sadni izbor! To je vprašanje, od katerega zavisi bodočnost našega sadjarstva. Nič ne bi koristile sadne razstave, če bi naši sadovnjaki ostali tak, kot smo jih našli po vojni z vso pisano zbirko raznih sadnih sort, prav po izreku: kolikor dreves toliko vrst sadja. Res je sicer, da se število sadnih dreves v primeru s predvojnim ni spremenilo, pač pa je zaradi posledic vojne in napada ameriškega kaparja zelo padla kvaliteta in količina sadja.

Tudi naša drevesničarska proizvodnja je po vojni nazadovala. Pred vojno je bilo v Sloveniji 552 drevesnic, ki so vzgojile na leto 250.000 sadnih dreves. Po vojni je bilo mnogo drevesnic opuščenih, pa tudi večina preostalih ni ustreza razvoju socialističnega gospodarstva. Leta 1953 so proizvedle samo 107.000 sadnih dreves namesto 400.000. Zato je bil prvi pogoj za obnovo našega sadjarstva ustanavljanje večjih drevesničarskih obratov.

To načelo je bilo sprejeteto tudi na konferenci v Mariboru v novembru 1950, ko so naši sadjarski strokovnjaki po temeljitem razpravljanju položili temelje za obnovo sadjarstva v naši republiki.

Ugotovili so tudi, da ves severozahodni del Slovenije nima nobene veče sadne drevesnice in so predlagali, da

se taka drevesnica ustanovi v Kamniku.

Zakaj prav v Kamniku?

Kamnik leži v območju osrednjega in najvažnejšega potrošnega področja Slovenije z glavnim mestom republike in razvojnimi središčem industrije in turizma. Talne in podnebne razmere omogočajo napredno sadno proizvodnjo po vsej Gorenjski v okviru ožjih sadnih okolišev, ki zemljepisno vsi težijo v potrošnjo in prometno središče — Ljubljano.

Ob naklonjenosti in veliki uvidnevnosti kamniškega ljudskega odbora mestne občine, ki je dal na razpolago 18 ha zemljišča, je bila pred dvemi leti ustanovljena drevesnica v sklopu z mestno vrtnarijo na Zapriškem polju tik kolodvora. Prvo leto so zasadili 21.000 sadnih podlag jablan, hrušk, sliv in drugega sadnega drevja, ki so jih vzgojili iz semena že prejšnje leto v mestni vrtnariji. Sadike so precepili po sadnem sortimentu, ki je prilagojen topotnim in talmim razmeram gorenjskega okoliša in splošnega alpskega področja. Tudi letos so precepili novih 21.000 sadik, za prihodnje leto pa pripravljajo zemljišče za 42.000 podlag. Tako bo drevesnica v tretjem letu svojega obstoja imela zasajenih že 84.000 sadik sadnega drevja. Prihodno jesen bodo oddajali pritlične hruške in jabolka, ki jih imajo okrog 70.000, pa tudi slive, češnje in breskve.

Kamniška drevesnica bo oskrbovala s sadnimi drevesci vse Gorenjski, Zasavski, Kotrščevski, Savinjski in Tolminski sadni okoliš in bo važen činitelj pri obnovi našega sadjarstva. Važno vlogo pa ima tudi pri vzgoji mladega kadra sadjarskih strokovnjakov naše agronomski fakultete, ki sodelujejo pri organizaciji kamniškega drevesničarskega obrata s strokovnimi nasveti.

Uspehi, ki so bili doseženi pri nasadnih malin v Moravčah, kažejo, da bo kamniški sadni okoliš postal središče proizvodnje malin in črnega ribeza. V kamniški drevesnici

imajo že 3 ha zasajene s črnim ribezom, vsako leto pa bodo lahko vzgojili okrog 30.000 sadikov za prodajo. Tako bo kamniška drevesnica lahko vsako leto prispevala k obnovi našega sadjarstva 40.000 drevesc sadnega izbora.

Z naših razstav bo potem tudi izginila pisana šara takih sadnih sort, ki so sicer primerno za domačo porabo in predelavo, pa nikakor ne ustrezajo zahtevam velike trgovine. Slika, ki nam jo je v tem pogledu pokazala razstava sadja v Kamniku, je dovolj zgovorna. Med 322 razstavljenimi vzorci sadja je bilo 59 sort jabolk in 12 sort hrušk, od tega pa samo 15% glavnih in 35% postranskih sort sadnega izbora. Z obnovo sadovnjakov in zasaditvijo strnjenskih sadnih plantaž, za katere so priznane posebne davčne olajšave in podpore, bo naš sadni trg pridobil dovolj enotnih sort jabolk in hrušk. Konkurenca na svetovnem trgu je huda, zato bomo morali hiteti, da čimprej nadomestimo zamujeno. Vsakega leta je škoda. Kamniška drevesnica bo izpolnila svojo nalogo, na načrti in priprave pa moramo misliti že zdaj. —Z.

Še nekaj tržiških

k članku, objavljenemu v prejšnji številki

Članek o »Tržiških bodicah« ki ga je napisal I. Ausec, je povzročil v Tržiču dosta pozitivnih razprav, medtem ko je v tržiških trgovinah dvignil precej prahu. To je tudi upravičeno, ker one niso povisale cene alkoholnim pijačam za več kot znači zvišani prometni davek. Cene pa so zvišali brez izjeme vsi gostinski obrati. Svet za gospodarstvo je že razpravljal o zvišanju paviljona obdavčitve gostinstvu, toda počakal bo mesec dni, da vidi, če bo promet alkoholnih pijač padel. Če bo ostal promet v glavnem neizprenjen, bo občina povisala gostinstvu paviljonski davek.

Uspehi, ki so bili doseženi pri nasadnih malin v Moravčah, kažejo, da bo kamniški sadni okoliš postal središče proizvodnje malin in črnega ribeza. V kamniški drevesnici

samo »Iskra in »Tiskanina« zaposljujeta več kot vsa predvojna podjetja. Še boljšo sliko o razvoju industrije pa bomo dobili, če omenimo, da je v vseh podjetjih danes zapošljeno približno 12.000 delavcev.

Klub temu, da je razvoj industrije precejšen in zelo hi-

O NEKATERIH KRAŃJSKIH PROBLEMIH

in slabih lastnostih Kranjčanov

KAJ PA KULTURNO ŽIVLJENJE?

Ceprav vemo, da je v Kranju premalo primernih prostorov za kulturno dejavnost (pred vojno je bilo delodajalcu malo ali skoraj nič mar za duhovne potrebe delavca), je po drugi strani žalostna ugotovitev, da so še ti večkrat preveliki.

Vprašujemo se, kdaj bo prišel čas, da bo kranjsko gledališče imelo zasedene predstave. Koristno je, da ima Prešernovo gledališče gostovanja na deželi, toda ali morda tehni preveč in zakaj jih je toliko? Verjetno je eden glavnih vzrokov prazna dvorana doma. Temu so gotovo krivi Kranjčani sami! Zato bodo »Svobode« v prihodnosti imeli težko in veliko odgovornost pri vzgoji delovnih ljudi, pa tudi šole bodo morale mladino bolj zainteresirati za gledališče in druge kulturne predstive.

Do danes so bile v Kranju le redke izjeme, ko so bile razne koncertne in kulturne prireditve polno zasedene. Edino kino predstave so dobro obiskane, to pa nas opazira, da sta dva kinematografa za Kranj premalo (že pred vojno so bili trije).

PREVEČ ALKOHALA!

Kranjske gostilne so imele v preteklem letu 110.221.000 dinarjev prometa od alkoholnih pijač, medtem ko so storile le približno 100 litrov jabolčnika. Kranjske mlekarne pa so prodale v istem letu potrošnikom približno 1 milijon litrov mleka, za kar so potrošniki plačali okoli 30 milijonov dinarjev. Za sadje, ki jim ga je posredovalo trgovsko podjetje »Sadje« pa so kranjski potrošniki plačali približno 36 milijonov dinarjev. Iz te primerjave lahko vidimo, da Kranjčani še vedno potrošijo za alkohol več kot za stvari, ki so koristne zdravju. Temu pri morali narediti konec, četudi s strožjimi ukrepi!

Ali si lahko predstavljate, da kjerkoli obstaja mesto, ki ima desetkrat več gostinskih obratov kot pa prostorov za kulturno-prosvetno delo? Tačko mesto je Kranj, ki ima kar 36 gostiln, kavarn in restavracij, a samo štiri hiše, ki nudijo prebivalcem duhovno razvedrilo. Zato je pohvalna pobuda občinskega ljudskega odbora, ki je začel pretresati predloge za ukinitve nekaterih gostišč. Žal pa zgleda, da se ni začelo ravno pri najbolj pravem koncu.

PEREĆE VPRAŠANJE — PROMET

Ceprav je prometna mreža v temi povezava z industrijijo in trgovino, ji Kranj pred vojno ni nudil dovolj sredstev. Iz poročila s seje kranjskega občinskega odbora v aprilu 1938. leta je razvidno, da so kranjski industrialci odbili celo predlog občine, naj bi s prijekom ene promilje od dobrička pomagali izboljšati nekatere komunalne naprave v mestu (vodovod, pločnike, most na Huje). (Podatki iz razprave S. Beznika »O razvoju kulturno-prosvetne dejavnosti v Kranju«.)

Tudi od osvoboditve do danes je bilo v tem pogledu premo do storjenega. Res je, da je avtobusni promet približno petkrat večji kot je bil pred vojno, da je število potniških in toyornih vlakov večje, vendar to zadostuje le za najnajnejše potrebe. Zato bo treba prometu v prihodnosti dati precej več sredstev. Urediti bo treba ceste v mestu, kakor tudi ceste, ki vežejo mesto z okolico, od koder prihaja v tovarne skoraj polovica delovne sile. Vso pažnjo pa bo zahtevalo tudi podjetje Avtopromet, ki opravlja prevoze delavcev v okoliške kraje.

Prireditve v Tednu tiska na Jesenicah

V sredo se je sestal na Jesenicah odbor za izvedbo prireditve v okviru Tedna tiska. Na pobudo Občinskega odbora Socialistične zveze bodo uredili v počastitev tedna nekatere izložbe, organizirali predavanje o tisku, novinarski večer in tiskovno konferenco. Predavanje bo v ponedeljek zvečer v dvorani delavskega doma; novinarski večer, na katerega bodo vabljeni tudi zastopniki vseh republiških listov, bo v sredo zvečer v hotelu Korotan; tiskovna konferenca pa bo v petek pri tajniku občinskega odbora socialistične zveze. V Tednu tiska

bodo tudi na Jesenicah začeli akcijo za razširitev naših časopisov in revij med bralci.

Desetič v svobodi

Po vseh krajih jeseniške občine se skrbno pripravljajo na prvi decembra. V okolišu Jesenic pripravljajo predstavnike društva in odbori socialistične zveze skupno s šolskimi akademije in proslavijo na Jesenicah pa bodo priredili pravljice terenski odbori socialistične zveze. Mestno gledališče na Jesenicah bo ob dejetindvajsetem novembra zigralo Molierovo »Šolo za žene«.

Storilnost v hladni valjarni občutno narašča in se je od predvojne dobe dvignila za skoraj 100%. Hladna valjarna je v letošnjem letu dvignila tudi odpromo in je v 10 mesecih odpremila 7850 ton, medtem ko je lansko leto odpremila skupno le 7500 ton.

Kako nastane časopis

Zanimivo vprašanje, kajne? Verjetno večina bralcev tega še ne ve. Zato si marsikdo predstavlja rojstvo časopisa po svoje. Té predstave pa so po navadi zelo nepopolne. Nekdo misli, da je vse to zelo preprosto drugi spet, da je silno komplikirano. Pravzaprav drži oboje, le s pridržkom, da je vsako delo takšno. Dokler ga kdo ni vajen se muči in muči, ko pa ga obvlada — posebno če ima veselje z njim — mu gre igrage izpod rok.

Danes vam bomo poskušali v besedi in sliki pokazati kako nastane časopis. Vzemimo za primer pot, ki jo prehodi vest o dogodku v vašem kraju preden pride v stolpce časopisa.

1. Vest je prišla, recimo, po pošti, ali pa jo je sporocil naš dopisnik po telefonu. Tajnica v uredništvu, ki je hkrati tudi stenografska, jo je vpisala v delovodnik, ali pa jo je ujela v stenogram. Potem je stenogram pretipkala — ali dešifrirala kot temu pravimo — dopise pa, ki jih prihaja na uredništvo vsak dan precej, je lepo uredila in pripravila za sejo redakcije. Na seji redakcije smo dopise skrbno pregledali in razdelili po rubrikah.

6. Ko je stran gotova se spet odtisne. Nato se vsi članki v strani še enkrat preberejo in skorigirajo. Cudno, kajne, tolikokrat se bere, pa še vedno uidejo najrazličnejši »tiskarski škratje«. Je že tako! Pa saj priznamo, da smo včasih temu krivi tudi mi.

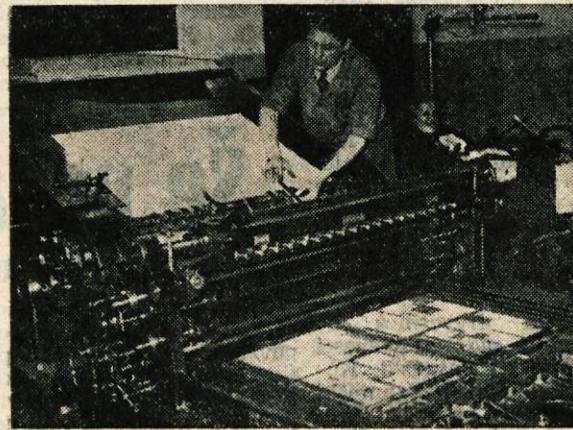

7. Ko so vse strani sestavljene in skorigirane, se prenesejo v strojnico. V strojnici sprejo potem po štiri in štiri strani v posebne forme kot jim pravijo in kot jo vidite na sliki. Potem pa strojnik opravi vsa pripravljalna dela za tisk. Pri baje klišeje, pogleda če so naslovi dovolj trdo sprti, da mu ne bi morda stroj potegnil kačko iz njih itd.

3. Novinarski sestavki in prirejeni dopisi gredo nato skozi zadnje sito: pregleda jih še naš urednik in s parafom potrdi, da so »godni« za objavo. Urednik jih skrbno prečita. Zlobni jeziki govore, da edino urednik in korektor prečitata ves časopis. A to prav gotovo ne drži, kajti nekateri naši bralci so nam pisali, da preberajo časopis od prve do zadnje črke.

Če je kak sestavek slabo napisan, predolg, neaktualen, ga vrne in tako se zgodi, da kdo izmed nas tudi po trikrat piše isto stvar in se pri tem krepko pridruža. Seveda pa tudi urednik spusti v tisk tu pa tam kakšno »raco« kajti hitrica zahteva tudi svoje »žrtve«.

8. Prve štiri strani so že pripravljene za tisk. Med njimi je na 4. strani (ali jo vidite?) tudi vest iz vašega kraja. Stroj, ki ga vidite na sliki, je že precej star, a vendar vztrajno tiska naš list že odkar izhaja. Pomaga mu seveda njegov mlajši in manjši brat, ki pa ga na sliki ne vidite. Ko strani pritrailjo v stroj in strojnik pripravi vse potrebno za tisk, stroj steče in v nekaj urah je list stiskan.

2. Na seji redakcije pa smo se razen tega pogovorili tudi, kaj bo v tem tednu napisal vsak novinar. Naš gospodarski urednik je dobil nalogu da napiše članek o občinskih dokladah in kot vidite na sliki se pravkar »muči« z njim. Seveda je prej skrbno zbiral material o tem problemu, ker se tudi v novinarstvu ne da nič »sneti« iz zraka.

Razen svojega lastnega dela pa je dobil na seji redakcije tudi dopise s terena, da jih predela. Med njimi je bila tudi vest z vašega kraja. Dopise je več ali manj popravil in ustrezno skrajšal.

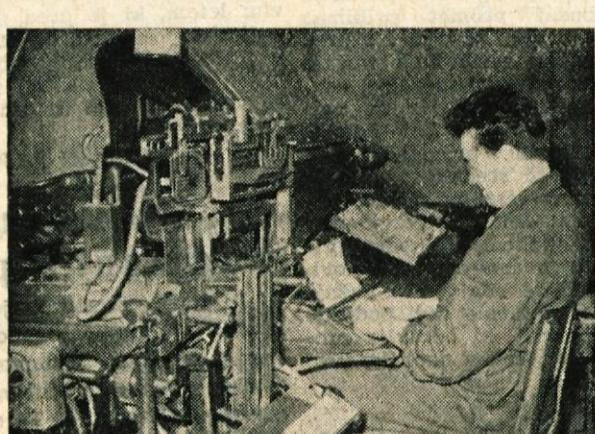
Novinarske škarje in urednikov koš sta postala že nekakšna simbola novinarstva. Vendar vsa stvar ni tako huda kot govorijo. Skrajša se le tisto, kar je odveč. V novinarstvu namreč ni prostora

za lepotičenje sestavkov. Sicer pa, poskusite napisati tudi vi kakšno novico, pa boste videli, da vsa stvar s skrajšanjem ni tako tragična.

9. List je že stiskan. Prepelje se v ekspedit kjer vsak izvod opremijo z naslovom naročnika, ki mu je list namenjen. Ko vas bo jutri obiskal poštar, boste že brali med drugim tudi vest iz vašega kraja.

5. Ko je korektor pregledal krtačne odtise dopisa iz vašega kraja in je strojni stavec popravil vse napake, gredo svinčene vrste naprej v ročno stavnico. Tam jih sprejmeta tehnični urednik in stavec — meter. Tehnični urednik ima že pripravljen načrt, kako bodo zgledale posamezne strani časopisa. Ta načrt imenujemo tudi ogledalo in ga sestavimo dan pred izidom časopisa v

uredništvu. Po tem načrtu potem zlaga gradivo v strani. To je seveda posebna umetnost, kajti vse se mora ujemati do pike, stran pa se raztegniti ne da. Nek Janežek je menda nekoč povprašal očeta: »Očka, kako pa to, da se po svetu vedno ravno toliko zgodi, da je časopis poln?«

Ze osem let izhaja naš list. In osem let se ponavlja ta »začarani krog« z večjimi ali manjšimi spremembami. Ravnno v teh dneh si obetamo eno največjih sprememb v vseh osmih letih izhajanja. Začela bo z delom naša lastna klišarna. Doslej smo moralni namreč vse slike, ki smo jih hoteli objaviti v našem časopisu (tudi današnje) nositi v Ljubljano, da so nam jih tam »prelevili« v klišeje. To nam je jemalo dosti časa in kar je najvažnejše, vedno smo bili v zastanku s slikovnim gradivom. Sedaj pa se bo stanje zboljšalo in zato vam bomo lahko večkrat postregli s slikovnimi reportažami, vsak mesec pa bomo od 1. januarja prihodnjega leta objavljali posebno slikovno prilogo »Gorenjska v slikah«.

Od izhajanja pa do danes smo porabili nič manj kot 112 ton papirja. Če bi ves ta papir dobili hkrati, bi nam ga moral pripeljati v Kranj poseben tisk. Koliko smo porabili tiskarske barve in drugih tiskarskih potrebščin, ne vemo, vemo le, čeprav nismo vseh 8 let pri tem časopisu, da smo porabili precej naših živcev. Pa nič zato, samo da ste vi zadovoljni.

4. Potem pa nadaljuje rokopis ku hitro strdi. Tako nastane svojo pot po tiskarni. Najprej je zanesla »usoda« vašo vest v strojno stavnico. Že ime pove, da se tam stavi s strojem. So to stroji, s pomočjo katerih se ulivajo posamezne črke in besede v svinčene ploščice — vrste. Strojni stavec tipka kot bi tipkal na pisalni stroj in iz posebnega magazina zleti ob vsakem pritisku ustrezna črka. Črke se zbirajo v posebnem zbiralniku. Ko je zbrana že celo vrsta, jih železna roka porine v vlivalne del stroja.

V črkovne vdolbine brizgne stopljen svinec, ki se na zra-

ku hitro strdi. Tako nastane vrsta. Ko je vaša vest prelita v svinec, jo vzamejo iz čolna, kot pravijo stavci tistemu delu stroja, kjer se zbirajo gotove vrste, premažejo s tiskarsko barvo in odtisnejo. Tako dobimo prvi tiskani odtis vašega dopisa, ki ga imenujemo krtačni odtis. Ker se strojni stavec, prav tako kot vsaka strojepiska, tudi zmoti, pregleda te krtačne odtise korektor in popravi napake. Vsako vrsto, v kateri je napaka, mora strojni stavec postaviti na no-

Od petka do petka

V soboto bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani pod pokroviteljstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozara Vukmanoviča odprta II. mednarodna razstava radia in telekomunikacij. Na razstavi bo sodelovalo 13 jugoslovenskih podjetij, med njimi 8 slovenskih. Največjo zanimivost od naših podjetij pripravljajo: »Iskra«, »Telekomunikacije« ter Inštitut za elektrovezje. Od inozemskih razstavljalcev se bodo razstave udeležili: Francija, Čehoslovaška, Belgija, Zahodna in Vzhodna Nemčija, Madžarska, Sovjetska zveza, ZDA in Italija.

Inštitut za elektrovezje bo to pot pokazal svoj brezžični telefon, katerega že težko pričakujejo naši ribiči. Razen tega bodo tu razstavljeni še novejši tipi raznih aparativ: radijski sprejemniki in oddajniki, magnetofonski aparati, avtomatične in polautomatične telefonske centrale, specjalne naprave za UKW, televizijski sprejemniki in oddajniki, na katerih bomo lahko videli posnetek Verdijeve opere, nogometne tekme Avstrija : Madžarska itd.

Olašave zadragam

Poslovanje kmetijskih zadrug se iz leta v leto izboljšuje — zadruge prehajajo vse bolj na svojo osnovno nalogo: aktivizacijo odkupa kmetijskih pridelkov. Tako bodo letos predvidoma odkupile kmetijske zadruge 80% kmetijskih pridelkov. Opazen je tudi porast prometa izvoznih zadržnih podjetij, saj je bilo letos do 30. septembra izvoženih že za okoli 1.400.000.000 dinarjev, medtem ko je bil celotni lanski izvoz 1.800.000.000 dinarjev. V bodoče pa bodo morale kmetijske zadruge svoje delo čim bolj centralizirati, delati bodo morale na svojem področju, kajti odkup širšega kroga škodi trgovskemu poslovanju ter skrbti in povezavi kmetov na njihovem področju.

Po predlogu gospodarskega odbora Zveznega izvršnega sveta bodo banke obveznosti kmetijskih zadrug za zgraditev zadržnih domov ter kredite za odobritev sredstev v zvezi z gradnjo zadržnih domov prenesle na poseben račun in ne bodo do konca prihodnjega leta zahtevale od njih anuitet in zamudnih obresti. Po teh predpisih lahko tudi narodna banka daje zadrugam kredite za kritje izgub in primanjklajev, nastalih do konca lanskega leta s privoljenjem ljudskega odbora in okrajne zadržne zveze, seveda če zadruge izpolnjujejo odgovarjajoče pogojne glede kreditne sposobnosti.

V dneh od 13. do 15. novembra je bil v Sarajevu IV. kongres Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije. Pokrovitelja kongresa predsednika Tita je tu zastopal član Izvršnega sveta Franc Leskošek. Razen vidnejših zastopnikov političnega življenja so se kongresa udeležili tudi avstrijski, bolgarski, kitajski, grški in turški delegati organizacije inženirjev in tehnikov.

S povečanjem in napredkom proizvodnje ter dvigom življenjskega standarda je tudi potreba po strokovnem kadru vedno večja. Pred naše strokovnjake — inženirje in tehnike — so bile postavljene že težke naloge, ki so jih z uspehom rešili, kar dokazuje množica novih objektov: Litostroj, Jablanica, Zvornik, Rade Končar, mostovi, strojogradnje itd. Treba pa bo v bodoče posvetiti še vse več pažnje posvečanju proizvodnje široke potrošnje in zmanjšanju dotoka investicij. Razpravljalci so o rentabilnosti proizvodnje in gradnje, kako bi zmanjšali s smotnejšo razpoložljivosti sedanjih zmogljivosti in zvišanjem produktivnosti dotok novih delavcev, o zbirjanju elaboratov in tehničnih dokumentov za centralno dokumentacijo, o strokovnih komisijah, skrajšanju univerzitetnega študija v prid večjega in kvalitetnega dotoka kadrov v varčevanju itd.

Društvo inženirjev in tehnikov

CE ČLOVEK pride samo za nekaj ur v nek kraj, prav go to ne more zvesteti vsega, kar se tam dogaja. Morda je tisto, kar zve, celo nebitveno in prav nič važno. Vendar je nekaj stvari, ki sem jih zvestel, ko sem obiskal pred dnevi Poljansko dolino, takih, da zaslužijo, da o njih rečemo besedo.

V HOTAVLJAH je podjetje »Marmor«, če to kar je, sploh lahko imenujemo podjetje. Že dolga leta namreč začenjamajo,

Tretja premiera v Prešernovem gledališču

Po dveh premierah v letošnji sezoni, bo Prešernovo gledališče uprizorilo v soboto, 19. novembra svojo tretjo premiero Williama Shakespeare »Othello« v režiji Jura Kislingerja. V glavnih vlogah nastopajo: kot Othello Jože Pristov, Jago Metod Mayr in Laci Cigoj, Desdemona, Othellova žena, Anka Cigojeva, Emilija, Jagova žena, Helena Skebetova; Bianca, Cassijeva Ijbucija, Angela Hlebecetova in drugi.

Shakespearovo tragedijo je prevedel Oton Zupančič in sceno pripravil Sveti Jovanovič.

LUCINAH ima organizacija Rdečega križa kar 60 članov. Toda člani se pritožujejo, da prosvetnem listu — »pregledal vso starejšo in novejšo, posebno domačo dramatiko in se mu je zdeло to delo edino primerno« za obiskovalce loškega gledališča, ki imajo svojevrsne zahteve. Režiser je lepo znan izrabiti skromni prostor in je včasih prav duhovito in domiselnost razporedil igralce, da so s preprosto, a prikupno sceno ustvarili lepo harmonijo.

Igralsko je bila dokaj zahitna igra kar dobro zasedena. Glavno vlogo nemega dekleta, Belinde Mc Donaldove je z dokajšnjo prepričevalnostjo podala Fani Božičeva. Znala je uporabiti obsežen repertoar mimično dobro izraženih čustev. Morda je včasih le malo prehitro dojemala svoje »govoreče« partnerje (posebno v prizoru s Lockym). Zahtevno vlogo starega Mc Donalda, farmarja, je dobro poustvaril Franc Kovač. Znal je biti surov, a tudi nežen, nikdar pretiran, vedno pristen in doživet. Moti pa seveda močno njegov zelo dialektično pobaranji jezik. Ali ne bi kazalo režiseru celoten njegov nastop preliti v loški dialekt? Dr. Jacka Robertsa, zdravnika, ki se zaradi nešrečne ljubezni »zbije« v ta odličnji kraj, je kreiral Janez Zihelj. V prizorih z Belindo je bil vseskozi topel in človeško zrel, čeprav je i v maski i v nastopu bil morda premlad in preveč mladeničko-lahkoten, da bi mogel prepričati gledalce o iskrenosti svojega početja. V splošnem pa so bili prizori Belinda - zdravnik najboljši v vsej uprizoritvi. Locky Pavleta Okorna se je sicer videle, da želi realizirati pisateljevo in režiserjevo zamisel, a se mu je lik brezobzirnega zapeljivca, ki ne prizaneset niti gluhozemni revi, razblinil v skoraj bi dejal solidnega kmečkega fanta, ki se mu je enkrat tudi »ponesrečilo«. Med ostalimi vlogami je presenetil Janez Kos kot Dingwell in vaški klepetulji (Čarnanova in A. Oblakova). Igrali so še Zvezdana Zadnikova (Maggie), Ivanka Oblakova (Stella), Dušan Mauer (župnik) in drugi.

Ko sem nekoliko bolje pogledal to pestro družbo, sem med njimi razločno opazil drobno dekletje, ki jo je eden izmed njih rahlo objemal ter ji skušal nekaj dopovedovati. Sodim, da je bil to oče tega dekleta.

Punkti ni bilo več kot 13 let in videti je bilo, po šolski torbi, ki jo je imela na ramah, da je prišla mimogrede iz šole po očeta. Ne vem, če ni bila to že kar vsakodnevna in običajna stvar, kajti dekletje ni kazalo nobenega začudenja in sploh se je obnašalo tako, kot da jo gostilničko življenje prav ni preseča.

Na mizi liter vina in mnogo mokrih kolobarjev, odtisov kozačev. Tudi večji kolobarji, odtisi literskega steklenice, so bili priča, da to ni bil prvi liter.

Mokra miza... Občutek za mero jih je bil že zapustil: pri natakanju je šlo skoraj vedno čez.

»Zaplula, zaplula je... je že zelo utrujeno pel na levi sediči možakar.«

... je sredi morja», je kar s koncem pesmi hreščavo na daljeval drugi in z roko mahal po zraku kot da bi hotel dirigirati.

Dekletce, ki sedelo med njimi, je begajoče švigelalo z očmi in njen trudni pogled je romal od gosta do gosta. Zdi se mi, da sem ji prav prebral misli,

Zamislil sem se ob teh vprašanjih in sklenil sem, da napisem nekaj vrstic z željo, da bi se tudi tisti, ki tako delajo, zamislili ob tem.

6 GLAS GORENJSKE

...ki je zaradi svoje širine tudi za spanje zelo udoben

GORENJEVAŠKE IVERI

a še danes niso zares začeli. V Kranju sem zvedel, da delavci silno nerедno dobivajo svoj zasluzek. Zato sem se pozanimal, kako je s to stvarjo, pa so mi potrdili, da res že 2 mesece niso dobili nobene plače in takoj dodali, da to ni prav nič nenavadnega, kajti zgodilo se je že, da tudi po 3 meseci niso dobili niti prebtega beliča.

Vprašanje je, kdaj bo tu drugače. O tem bi moral resno razpravljati tudi okrajni ljudski odbor. Hotavljški marmor je namreč klub vsemu zlatu jama za ta kraj in za vso občino.

JESEN JE in kmetovo delo na polju je domala končano. Sedaj je čas za razne tečaje, predavanja itd. Tudi v Poljanski dolini so že pričeli s tečaji. Tečaj Rdečega križa v Poljanah je že prejšnji teden pričel z delom, sedaj pa pripravljajo sličen tečaj tudi v Trebiji, trebirska mladina pa bo organizirala še poseben splošno-izobraževalni tečaj. Razen teh tečajev bodo pripravili za to zimo Poljanci tudi kmetijske tečaje v Poljanah in v Gorenji vasi, po morda še v Trebiji. Svet za prosveto in šolstvo pri občinskem ljudskem odboru v Gorenji vasi si prizadeva, da bi postala ti kmetijski tečaji obvezni za kmečko mladino.

PRED DOBRIM TEDNOM je v Hotavljah kulturno - umetniško društvo pripravilo pravljivo v počastitev slovenske

Moderne. Pa so se ljudje spraševali, le kakšne moderne stvari spet pripravljajo njihi v kulturni in strahoma pričakovali, kaj vse bo prinesla spet ta »novotarija«.

Na proslavi pa se jih je načelo temu zbral kar lepo število.

KO SEM SE VRAČAL, sem se ustavil v Logu. V Logu so pred dobrim mesecem napelejali električno. Sedaj jo napelejajo na Visoko in čez nekaj dni bo posvetila tudi tam.

Pa mi pripoveduje neka ženska, da je sneg, ki padel na Dan mrtvih, potrgal električne žice. »Takrat smo bili 2 dni sploh mogli pri tej luči kaj delati, čeprav je minilo šele 4 tedne, kar nam sveti električnik.«

Tudi tu počasi novo spodrlja staro in staro se ne bo vrnilo nikdar več...

Namesto rubrike

„Vzgojni pomenki“

Prizorišče: gostilniška soba nekje na Gorenjskem

Skozi pol priprta okna prijaznega gostilniške izbe se je polagoma tihotapl polmrak. Luči še kdove zakaj niso bile prizgane. Pri mizah ni bilo mnogo gostov. Šest tistih, ki so bili v gostilni, so prišli na okrepčilo le mimo grede. Nobene »pivske« družbe ni bilo. — Pač!

V najbolj temičnem kotu, ob kmečki peči, so sedeli trije možakarji. Eden izmed njih se

IZ TOK AUSEC
Naš gospodarski urednik vam je za Teden tiska pripravil nekaj negospodarskega

ga je verjetno že toliko »nalezel«, da je kar za mizo zaderenal. Ostala dva pa ste še kazala znake življenja, vsaj tako je izgledalo.

Ko sem nekoliko bolje pogledal to pestro družbo, sem med njimi razločno opazil drobno dekletje, ki jo je eden izmed njih rahlo objemal ter ji skušal nekaj dopovedovati. Sodim, da je bil to oče tega dekleta.

Punkti ni bilo več kot 13 let in videti je bilo, po šolski torbi, ki jo je imela na ramah, da je prišla mimogrede iz šole po očetu. Ne vem, če ni bila to že kar vsakodnevna in običajna stvar, kajti dekletje ni kazalo nobenega začudenja in sploh se je obnašalo tako, kot da jo gostilničko življenje prav ni preseča.

Nisem mogel odgnati misli, ki so mi rojile v glavi o neuchinkovitosti gostilniških napisov: »Pijanim osebam ne točimo alkoholnih pijač!«, in o tem, kako jih gostinci spoštujajo.

Zakaj ni gostilničar skušal vsaj z besedico umiriti gostov?

Pri tem pa je pomembno še nekaj drugega!

Razumem, da človek kdajpa kdaj nekaj globlje pogleda v kozaerc. Pripeti se to. Največkrat prilika tako nanese. In to je človeško.

Toda ni prav in obsojanja je vredno, če človek pelje v gostilni svojega otroka in se vprlo njega napije ter natocenča karsibodi.

Vsiljevala so se mi še druga vprašanja.

Ali lahko pričakujejo taki starši, da bodo imeli pred svojimi otroci in njih prijatelji dolgočeno avtoritet? Ali lahko, če se to večkrat dogaja, pričakujejo od otrok spoštovanja, zlasti še, če oče pretepa materjo zlorablja, v pijanosti razbijira?

Zamislil sem se ob teh vprašanjih in sklenil sem, da napisem nekaj vrstic z željo, da bi se tudi tisti, ki tako delajo, zamislili ob tem.

6. AUSEC

Model lahkega in praktičnega kavča z naslonjalom...

...ki je zaradi svoje širine tudi za spanje zelo udoben

